U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Z. D.,** zastoupen Ing. Václavem Sarajem, daňovým poradcem se sídlem Nerudova 18, Moravská Třebová, proti žalovanému: **Generální finanční ředitelství,** se sídlem Lazarská 15/7, Praha 1, v řízení o žalobě vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 31 Af 45/2012, o námitce podjatosti soudkyně Mgr. Marie Kocourkové,

takto:

Soudkyně Krajského soudu v Hradci Králové Mgr. Marie Kocourková **není vyloučena** z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 31 Af 45/2012.

Odůvodnění:

Žalobce podal dne 15. 2. 2012 u Městského soudu v Praze žalobu označenou jako žaloba o zrušení rozhodnutí Generálního finančního ředitelství č. j. 32980/11-3121-010728 ze dne 12. 12. 2011. Žalobce tvrdí, že rozhodnutí, kterým žalovaný zamítl odvolání žalobce ve věci zamítnuté žádosti o obnovu řízení na dani z příjmů fyzických osob za zdaňovací období roku 2004 je nezákonné, daň byla vyměřena nesprávně a v rámci navrhované obnovy řízení musí být vyslechnut svědek.

Městský soud v Praze usnesením č. j. 9 Af 6/2012 - 12 ze dne 29. 3. 2012 věc postoupil Krajskému soudu v Hradci Králové, neboť má za to, že není k projednání a rozhodnutí této věci místně příslušný. Městský soud v Praze konstatoval, že podle § 7 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen s. ř. s.), je k řízení místně příslušný soud, v jehož obvodu je sídlo správního orgánu, který ve věci vydal rozhodnutí v prvním stupni nebo jinak zasáhl do práv toho, kdo se u soudu domáhá ochrany. Podle § 7 odst. 5 s. ř. s. není-li soud, u něhož byl návrh podán, k jeho vyřízení místně příslušný, postoupí jej k vyřízení soudu příslušnému. Městský soud v Praze dále uvedl, že s účinností od 1. 1. 2012 došlo ke změně místní příslušnosti soudů rozhodujících věci správního soudnictví a místně příslušným soudem pro řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ten krajský soud, v jehož obvodu se nachází sídlo správního orgánu, který ve věci rozhodoval v prvním stupni. Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě vydalo rozhodnutí v prvním stupni Finanční ředitelství v Hradci Králové se sídlem v Hradci

Králové a nachází se v obvodu působnosti Krajského soudu v Hradci Králové, je uvedený soud soudem příslušným k projednání žaloby proti napadenému rozhodnutí.

Žalobci bylo cit. usnesení prostřednictvím jeho zástupce doručeno dne 3. 5. 2012. Dne 8. 6. 2012 byl žalobce resp. zástupce vyzván k úhradě soudního poplatku, dále k vyjádření, zda souhlasí, aby ve věci bylo rozhodnuto bez jednání. Současně byl žalobce uvědoměn o složení senátu krajského soudu, který bude ve věci rozhodovat a poučen o možnosti podat námitku podjatosti dle ust. § 8 odst. 5 s. ř. s.

Dne 14. 6. 2012 uplatnil žalobce prostřednictví zástupce námitku podjatosti proti předsedkyni senátu Mgr. Marii Kocourkové, přičemž důvody pro vyslovení podjatosti spatřuje v tom, že Mgr. Kocourková, jako bývalá pracovnice Finančního ředitelství v Hradci Králové rozhodovala již jednou v obdobné věci, u stejného žalobce a v jeho neprospěch, a to v roce 2009 v senátu, jemuž předsedala. Žalobce vyjadřuje uvedenou námitkou obavu z fixace předsedkyně senátu na rozsudek z roku 2009, která by mohla ovlivnit nestrannost rozsudku.

K námitce podjatosti se vyjádřila předsedkyně senátu krajského soudu Mgr. Marie Kocourková. Uvedla, že krajský soud rozhodoval v senátě, jemuž předsedala, o žalobách žalobce již dvakrát. V obou případech se jednalo o přezkoumání rozhodnutí FŘ v Hradci Králové o vyměření daně z příjmů fyzických osob za rok 2004. Rozsudkem ze dne 21. 7. 2008, č. j. 31 Ca 60/2008 - 20 bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Podruhé krajský soud žalobu zamítl, a to rozsudkem ze dne 24. 9. 2009, č. j. 46/2009 - 22. Žalobce podal proti němu kasační stížnost, avšak nebyl úspěšný, viz rozsudek NSS ze dne 23. 9. 2010, č. j. 8 Afs 78/2009 - 56) a změny závěrů obou soudů se nedomohl ani u Ústavního soudu, který jeho stížnost usnesením ze dne 20. 1. 2011, sp. zn. III. ÚS 3534/2010 odmítl. Dále se vyjádřila, že do roku 1995 byla skutečně zaměstnancem Finančního ředitelství v Hradci Králové, avšak k účastníkům řízení, k jejich zástupcům ani k věci samotné nemá takový vztah, který by mohl způsobit její podjatost dle ust. § 8 odst. 1 s. ř. s., rovněž se nijak nepodílela na projednání nebo rozhodování věci u správního orgánu.

Nejvyšší správní soud neshledal námitku podjatosti vznesenou žalobcem důvodnou. Integrální součástí práva na spravedlivý proces tak, jak je vymezeno v čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a v čl. 6 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, je garance toho, aby ve věci rozhodoval nezávislý a nestranný soudce. Nestrannost a nezaujatost soudce je jedním z hlavních předpokladů spravedlivého rozhodování a jednou z hlavních premis důvěry občanů a jiných subjektů v právo a právní stát (čl. 1 odst. 1 Ústavy ČR). Nestrannost soudce je především subjektivní kategorií, vyjadřující vnitřní psychický vztah soudce k projednávané věci v širším smyslu (zahrnuje vztah k předmětu řízení, účastníkům řízení, jejich zástupcům), o nichž je schopen relativně přesně referovat toliko soudce sám. Pouze takto úzce pojímaná kategorie nestrannosti soudce by však v praxi stěží nalezla uplatnění vzhledem k obtížné objektivní přezkoumatelnosti vnitřního rozpoložení soudce. Kategorii nestrannosti je proto třeba vnímat šířeji, tedy i v rovině objektivní. Za objektivní ovšem nelze považovat to, jak se nestrannost soudce pouze subjektivně jeví vnějšímu pozorovateli (účastníkovi řízení), nýbrž to, zda reálně neexistují okolnosti, které by mohly objektivně vést k legitimním pochybnostem o tom, že soudce

má k věci určitý, nikoliv nezaujatý vztah. Subjektivní hledisko účastníků řízení o podjatosti může být podnětem k jejímu zkoumání; rozhodování o této otázce se však musí dít výlučně na základě hlediska objektivního (shodně též nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 370/04).

Podle § 8 odst. 1 s. ř. s. jsou soudci vyloučeni z projednávání a rozhodnutí věci, jestliže se zřetelem na jejich poměr k věci, k účastníkům nebo k jejich zástupcům je dán důvod pochybovat o jejich nepodjatosti. Vyloučeni jsou též soudci, kteří se podíleli na projednávání nebo rozhodování věci u správního orgánu nebo v předchozím soudním řízení. Důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech.

Rozhodnutí o vyloučení soudce z důvodů uvedených v § 8 s. ř. s. představuje výjimku z ústavní zásady, podle níž nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci s tím, že příslušnost soudu i soudce stanoví zákon (čl. 38 odst. 1 Listiny základních práv a svobod). Tak jak zákon tuto příslušnost stanovil, je tato zásadně dána, a postup, kterým je věc odnímána příslušnému soudci a přikázána soudci jinému, je nutno chápat jako postup výjimečný. Vzhledem k tomu lze vyloučit soudce z projednávání a rozhodnutí přidělené věci jen z opravdu závažných důvodů, které mu reálně brání rozhodnout v souladu se zákonem nezaujatě a spravedlivě.

Ustanovení § 8 s. ř. s. výslovně stanoví, že důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech. Rozhodovací činnost, respektive právní názory soudců na určitou otázku, proto nemohou samy o sobě zakládat důvod k jejich podjatosti. Jak např. vyplývá z judikatury Nejvyššího soudu, důvodem k vyloučení soudce nejsou okolnosti, které spočívají v postupu soudce v řízení o projednávané věci nebo v jeho rozhodování v jiných věcech, na nichž se jako soudce podílel (srovnej např. usnesení NS ze dne 29. 6. 2009, sp. zn. 4 Nd 125/2009, či usnesení NS z téhož dne sp. zn. 4 Nd 134/2009).

V daném případě nejsou důvodem k vyloučení soudkyně okolnosti, které spočívají v postupu v řízení o projednávané věci nebo v jejím rozhodování v jiných věcech, na nichž se jako soudkyně (předsedkyně senátu) podílela, jakkoli je žalobce opačného názoru. Z povahy věci je rovněž vyloučeno, že by se jmenovaná soudkyně podílela na projednávání nebo rozhodování předmětné věci u správního orgánu, pokud byla zaměstnána u žalovaného do roku 1995 a věc nyní projednávaná se týká zdaňovacího období roku 2004. S ohledem na skutečnost, že rozhodování v téže věci není důvodem způsobilým vyvolat pochybnosti o podjatosti soudkyně, která má v dané věci rozhodovat, a dále vzhledem k tomu, že sama soudkyně (předsedkyně senátu) se necítí být z projednávání a rozhodnutí věci vyloučena, neshledal Nejvyšší správní soud návrh žalobce na vyloučení soudkyně (předsedkyně senátu) Mgr. Marie Kocourkové z projednávání a rozhodování věci vedené u Krajského soudu v Hradci Králové pod sp. zn. 31 Af 45/2012 důvodným (§ 8 odst. 5 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3

s. ř. s.).

V Brně dne 28. června 2012

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu